

§ 5 Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 3. vaiheen kaavaehdotus nähtäville

Maakuntahallitus 26.1.2026 § 5

Asianumero PSL/278/15.01.00.02/2025**Valmistelijat** suunnittelujohtaja Annaelina Isola 044 714 2609**Ehdotuksen viranomaiskuuleminen**

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheen ehdotuksen viranomaiskuuleminen toteutettiin 10.10.-14.11.2025. Lausuntoja saapui yhteensä määräaikaan mennessä 29 ja lisäaikaa sai 7 tahoa. Pohjois-Savon kunnat antoivat 11 lausuntoa ja naapurimaakunnat ja -kunnat viisi (5) lausuntoa, muut viranomaistahot jättivät yhteensä 18 lausuntoa. Muut yhteistyötahot, kuten yhdistykset antoivat kaksi lausuntoa. Suurimmassa osassa palautetta (19 kpl) todettiin, ettei Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 3. vaiheen ehdotuksesta ole huomautettavaa.

Puolustushallinnolle lähetettiin viranomaiskuulemisvaiheessa erillinen lausuntopyyntö, jossa pyydettiin näkemyksiä puolustushallinnon tarpeista ja erityisesti vt5:n Paukarlahden kohdalle suunnitellusta puolustusvoimien maantietukohdasta (varalaskupaikka). Puolustushallinnon lausunnon laati ensin 3. logistiikkarykmentti, mutta lopulliselle lausunnolle annettiin lisäaikaa 31.12.2025 saakka. Puolustusministeriö antoi 23.12.2025 puolustushallinnon lausunnon, joka korvaa aikaisemman 3. logistiikkarykmentin lausunnon.

Aurinkovoima

Aurinkovoimaa koskevasta yleismääräyksestä saatiin muutamassa lausunnossa palautetta. Joroisten kunnan mielestä yleismääräys vaikuttaa liian jyrkältä. Maakuntakaavan tulisi olla aurinkoenergian tuotantoa edistävä, jolloin ehdottomia sanamuotoja tulisi välttää. Joroisten näkemyksen mukaan aurinkovoimaloiden vaikutukset ovat pääosin paikallisia verrattuna. Joroisten kunta esittää seuraavaa muutosta aurinkoenergian yleismääräyksen aloitusvirkkeeseen; "Aurinkovoimalat pyritään sijoittamaan pääasiassa muualle kuin metsäpeitteisille alueille. Voimaloita ei saa sijoittaa luonnontilaisille ojittamattomille suoalueille." Lisäksi Joroisten kunta tuo esille ekologisen kompensaation lisäämisen yleismääräykseen.

Myös Puolustusministeriö esittää lausunnossaan lisäystä aurinkovoimaa koskevaan yleismääräykseen. Aurinkovoimaloiden ja varalaskupaikan väliin tulee jättää 4 km etäisyys.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan aurinkoenergiaa koskeva yleismääräys

ottaa hyvin huomioon luonnon monimuotoisuuden suojelua koskevan tavoitteen. Toisaalta yleismääräys ei ohjaa aurinkovoiman sijoittelua yhtä vahvasti pois tuotannossa olevilta peltomailta kuin mitä hallitusohjelmassa linjataan.

Metsähallitus esittää, että maakunnallisesti arvokkailla maisema-alueilla tai niiden läheisyydessä aurinkovoimaloiden maisemavaikutusten arviointia on korostettava erityisesti ja ko. reunaehdot sisällytettäisiin yleismääräykseen. Samansuuntaisen näkemyksen arvokkaista maisema-alueista esittää myös Museovirasto.

Kaavaehdotuksen mukaisen aurinkovoimaa koskevan yleismääräyksen puolesta lausuvat mm. Ympäristöministeriö ja Pohjois-Savon ELY-keskus.

Täydentävä tuulivoimapotentialiaali

Täydentävät tuulivoimapotentialiaaliset kohteet jätettiin luonnosvaiheen jälkeen pois maakuntakaavaehdotuksesta kokonaisharkinnan perusteella. Ratkaisusta on saatu lausunnot Sonkajärven ja Pielaveden kunnilta. Rautalammilla kunnanhallitus on tehnyt päätöksen tyytyä maakuntahallituksen linjaukseen täydentävän tuulivoimapotentialiaalin pois jättämisestä. Rautalammin lausunto saapui viranomaisneuvottelun jälkeen 4.12.2025. Kuntien kanssa on järjestetty neuvotteluja niin viranomaiskuulemiskierroksen alkaessa 9.10. (Sonkajärvi) ja 10.10. (Rautalampi), kuin sen aikana 11.11.2025 (Sonkajärvi, Pielavesi ja Rautalampi).

Kunnat esittävät palautteessa edelleen Huttusenlehdon, Myllykankaan ja Pillisuon lisäämistä maakuntakaavaehdotukseen. Huttusenlehdon ja Myllykankaan aluetta ei osoiteta maakuntakaavaehdotuksessa kokonaisharkinnan perusteella. Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaiheesta tehdyt valitukset ovat edelleen Itä-Suomen hallinto-oikeudessa käsiteltävinä. Valitukset kohdistuvat tuulivoimaratkaisuun ja selvitysten riittävyyteen. Liitto haluaa saada oikeuden päätöksen asiasta, koska kyseisissä valituksissa on yhtymäkohtia Huttusenlehdon luontoarvoihin (salassa pidettävä tieto). Myllykankaan tuulivoimapotentialialisen alueen luontovaikutukset ja vaikutus valtakunnallisesti merkittävän ekologisen yhteyden säilymiseen maakuntarajalla tunnistetaan ratkaisevasti sellaisiksi, ettei maakuntakaavassa aluetta ole syytä osoittaa.

Pillisuon tuulivoimapotentialialista aluetakaan ei osoiteta, mutta sen suhteen todetaan, että hanketta voidaan kunnassa edistää. Pillisuon tuulivoimahanke on kooltaan alle seudullisen rajan tai hieman sen yli. Alueen osoittaminen maakuntakaavassa ei ole välttämätöntä sen edistämiseksi. Pillisuon tuulivoimahankkeen ei tunnisteta olevan voimassa olevan maakuntakaavan

vastainen.

Ympäristöministeriö muistuttaa antamassaan lausunnossa, että vaikka vähintään seudullisesti merkittävät alueidenkäyttökysymykset tulee pääsääntöisesti tutkia ja ratkaista maakuntakaavassa, alueidenkäyttölaki ei muutoin estä tällaisten alueiden suunnittelua - esimerkiksi tuulivoimaa - suoraan kunnan kaavoituksessa. Tällaisissa tapauksissa on kuitenkin varmistuttava siitä, että kuntakaavassa tehtävä ratkaisu ei ole maakuntakaavan muun sisällön vastainen eikä vaikeuta maakuntakaavan toteuttamista.

Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin 3.12.2025.

Muut seikat

Lisäneuvotteluja on palautteen perusteella järjestetty Fingrid Oy:n kanssa 26.11.2025. Muita työneuvotteluja on järjestetty puolustusministeriön lausunnon vuoksi 12.1.2026 Leppävirran, Suonenjoen, Siilinjärven ja Kuopion kaupungin kanssa. Kolmannen logistiikkarykmentin edustaja oli paikalla Kuopion ja Siilinjärven kanssa järjestetyssä neuvottelussa.

Liitteenä on viranomaispalautteiden koonti sekä palautteisiin laaditut vastineet.

Kaavaehdotus

Kaavaehdotus on viimeistelty viranomaispalautteen ja käytyjen neuvottelujen perusteella. Muutosten määrä on maltillinen. Aurinkovoimapotentialia koskevaan yleismääräykseen on täydennetty maininta, ettei aurinkovoima-alueiden suunnittelu saa aiheuttaa haittaa puolustusvoimille. Aurinkovoima-alueilta vaadittu etäisyys mm. varalaskeutumispaikoille on 4 km ja se mainitaan kaavaselostuksessa.

Kokonaan uutena asiakokonaisuutena kaavaehdotukseen on lisätty Paukarlahden maantietukikohta. Kaavakartalle on lisätty sotilasilmailun tilapäisen lentopaikan suojavyöhykkeet sv-5 ja sv-6 sekä toteutuksen aiheuttama sähkönsiirtolinjan siirtotarve. Kaavaselostukseen on lisätty maantietukikohtaa koskeva luku suunnittelun lähtökohdista, kaavaratkaisusta ja vaikutusten arvioinnista. Myös osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on päivitetty tältä osin.

Kaava-aineisto on asialistan liitteenä.

Kaavaehdotus asetetaan alueidenkäyttölain 65 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 12 §:n ja 32a §:n mukaisesti julkisesti nähtäville 28.1.-

27.2.2026 kuntien sähköisillä ilmoitustauluilla, liiton www-sivulla sekä maakuntatalon ilmoitustaululla. Nähtävilläoloaikana 11.2.2026 järjestetään kaksi esittelytilaisuutta teams-yhteydellä. Niille viranomaistahoille, jotka ovat edellisvaiheessa antaneet lausuntonsa, kaavaehdotuksen nähtävilläpito annetaan tiedoksi. Lausuntopyyntö osoitetaan mm. kaupan toimijoille.

Tämän asian pöytäkirja tarkistetaan kokouksessa.

**Mkj:n
ehdotus**

Maakuntahallitus hyväksyy viranomaispalautteeseen laaditut vastineet.

Maakuntahallitus hyväksyy laaditun ehdotusvaiheen kaava-aineiston asetettavaksi julkisesti nähtäville. Samalla valtuutetaan toimisto tekemään kaava-aineistoon mahdolliset tarvittavat tekniset korjaukset.

Liitteet

Kaavakartta, ehdotus 1:200000
Merkinnät ja määräykset
Kaavakarttayhdistelmä, epävirallinen
Viranomaispalautteet ja vastineet
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Kaavaselostus

Päätös

Maakuntahallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Pöytäkirjamerkintä

Tämä pykälä tarkistettiin kokouksessa.

Mia Simpanen ja Tommi Tikka poistuivat esteellisinä kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi klo 9:51- 10:23

Ossi Martikainen poistui kokouksesta klo 10:05.

Kokouksessa pidettiin 5 min tauko klo 10:24 alkaen

Sakari Pääkkö

Pöytäkirjantarkastaja

Maija Kuutsa

Pöytäkirjantarkastaja